

Ks. mgr lic. Łukasz Przybylski

Specjalność: Katechetyka

**Streszczenie pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem
ks. prof. dra hab. Piotra Tomasika**

***Ewolucja dokumentów programowych Kościoła w Polsce po 1989 roku w kontekście
przemian społecznych***

Druga połowa XX wieku to czas istotnych zmian jakie dokonały się w społeczeństwach w Europie. Wiele z nich jest wyzwaniem dla katechezy do dnia dzisiejszego. Nowe ideologie, nurty filozoficzne przemiany na gruncie politycznym i ekonomicznym oraz postęp techniczny i naukowy wpływały na sposób myślenia i życia człowieka. Procesy sekularyzacyjne i laicyzacyjne są dziś bardzo agresywne i są konsekwencją przemian jakie zachodziły w społeczeństwach na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat. Dobrobyt, rozwój edukacji i dostępu do niej, a także środków masowego przekazu niosą ze sobą nowe możliwości dla współczesnego człowieka, a także generują nowe zagrożenia.

Istotny wpływ na zmiany w Polsce po 1989 roku miały sytuacja polityczna i ekonomiczna, które wiązały się z transformacją ustrojową. Kontekst społeczny jest ważnym czynnikiem, który powinien być uwzględniany w przygotowywaniu dokumentów programowych Kościoła.

Autor w dysertacji doktorskiej podejmuje się zadania poszukiwania odpowiedzi na pytanie, na ile i w jaki sposób dokumenty katechetyczne Kościoła Katolickiego w Polsce, wydane po roku 1989 odpowiadały potrzebom zmieniającego się człowieka i społeczeństwa.

Praca składa się z czterech rozdziałów. Pierwszy rozdział jest prezentacją kontekstu historycznego. Autor opisuje przemiany zachodzące w Polsce po 1989 roku w wymiarze politycznym, ekonomicznym, kulturowym i obyczajowym. Przedstawia sytuację prawną lekcji religii i dyskusje jakie miały miejsce w chwili powrotu tych zajęć

do przestrzeni szkoły, a także wyróżnia główne wyzwania, jakie stoją przed współczesną katechezą.

Drugi rozdział pracy ukazuje przyczyny powstawania dokumentów katechetycznych, przedstawia ich historię, prezentuje najważniejsze idee, struktury i założenia. Autor mając na względzie wielki dorobek katechetyczny odwołuje się również do dokumentów Stolicy Apostolskiej pokazując w ten sposób ciągłość myśli i treści obecnych także w polskich dokumentach.

Trzeci rozdział pracy to poszukiwanie odpowiedzi w dokumentach programowych Kościoła Katolickiego w Polsce na wyzwania jakie stoją przed katechezą i które wynikają z przemian społecznych. Autor charakteryzuje nurt filozoficzny zwany postmodernizmem, będący źródłem przemian społecznych. Następnie wyróżnia zagadnienia, które stanowią wyzwanie dla współczesnej katechezy dokonując jego charakterystyki, a potem analizuje w ich kontekście poszczególne dokumenty katechetyczne wydane w Polsce w latach 2001, 2010 i 2018.

Czwarty rozdział jest próbą oceny dokumentów katechetycznych Kościoła w Polsce w kontekście przedstawionych wyzwań oraz zaprezentowaniem wniosków.

The evolvement of the main program documents of the Catholic Church published in Poland after 1989 in the context of social changes.

The second half of the XX century is the time of the crucial changes that effectuated in societies in Europe. Many of those changes are a challenge for catechism until nowadays. New ideologies, philosophical trends, changes in the political and economical environment, technological and scientific development have had an impact on the human's way of thinking and living. Secularization and laicization processes are very aggressive nowadays and are consequences of transitions that have taken in societies in the last few decades. Welfare, access to education, and mass media bring with them new possibilities to a modern human being, but also generate new threats.

Significant impact on changes in Poland after 1989 had the political and economical situation which were connected with the system transformation. Social context is a very important factor, which should be counted while preparing Church program documents.

The author of this discourse tries to answer the question of how well the main catechism documents of the Catholic Church published in Poland after 1989 responded to the needs of individuals and the society in a fast-paced changing world.

My dissertation is made of four chapters. The first chapter of my study shows historical aspects after 1989. I pointed here all changes: social, political, economic, cultural and moral till nowadays. I showed the situation and role of the Church during that time.

The second chapter describes the reasons for the development of the catechism's documents. It shows the history, the most important ideas as well as the structure and assumptions of these documents. There is an insight of comparison between The Holy See's documents and polish documents regarding catechism.

The third chapter is divided into three parts. The first one replies to a question of challenges for catechism based on main documents of the Catholic Church published in Poland. Postmodernism is pointed out as the primary source of social transition. The next part features matters for catechism in detail. And the following part studies particular documents published in 2001, 2010, and 2018 in the context of the challenges mentioned above.

The last chapter is a try to evaluate episcopal catechism documents in the context of matters and challenges introduced earlier. There is a presentation of conclusions at the end.